

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marțea, Joi și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru străinatate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la:

Administrațiunea tipografiei arhiepiscopale Sibiu, strada Măcelarilor 47.

Correspondențele sînt a se adresa la:

Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 37.

Epistole nefrancațe se refușă. — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori 15 cr. rîndul cu litere armonod — și timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Revista politică.

Sibiin, în 4 Iulie.

Eri și astăzi diarele sînt pline de articuli și de telegrame despre festivitatea națională din Paris dela 14 Iulie n. „N. f. Presse” spune, că Eliséul a fost Marți seara iluminat strălucit. În grădina variau lumini colorate electrice. Verdețea și structurile de flori erau fermurite de flăcări. În saloane Grévy presidential a primit o societate ilustră. Presidentul era decorat cu cordonul cel mare al legiunei de onoare. Doamna Grévy purta toaletă închisă. Dela 9 oare seara au început a curge oșpeții. În saloane nu era alta decât o neîncetată undulațiune de cei ce veniau și se duceau. Toate notabilitățile republicane veniseră cu deosebire ofițeri mulți și corpurile diplomatice a fost bine reprezentat. Grévy a fost întimpinat simpatice din toate părțile. El conversa cu oșpeții, cari erau concentrați în grupe. Venirea lui Gambetta a făcut mare șgomot. A tras atențiunea multora și prezența ducelui de Chartres și a generalului Galifet. Grévy a conversat mult și cu Clémenceau. Cele mai multe femei purtau toaletă albă.

Din această schiță se vede, că serbătorea națională a Francezilor s'a început încă din ajun cu mare splendoare.

Dina dela 14 Iulie a fost și mai solemnă pentru Paris. De pe la 9 oare dimineața, corporațiunile treceau pe strade. În giurul statuei uriașe a republicei, care poartă un ram aurit de laur (dafin) în mână, era adunată o multime mare de oameni în piața republicii. La 10^{1/2} s'a început festivitatea. Parisul întreg era decorat cu milioane de steaguri, standarde. Cuartirul democratic era transformat într-o grădină de flori. De pe coloana lui Iulie fâlăia un steag cu inscripțiunea „Căderea bastilei!” Corporațiunile când treceau pe dinaintea coloanei își descoperiau capetele și inclinau steagurile. Revista trupelor a avut loc în Longchamp dela 11 până la 3 oare după ameați și a eșit foarte bine. După un discurs al presidentului s'au împărțit steagurile trupelor și deputațiunilor trupelor din celelalte cetăți și garnizoane ale Franței. — Seara a fost o iluminațiune grandioasă. Festivitatea a decurs în pace.

Avînd Francezii dinapoi ora o festivitate așa de grandioasă pot fi mândrii de succesele de până acum pe terenul păcii. Un diariu dela Viena dîce, că republica va fi până atunci nevulnerabilă, până când va apêra pacea și munca poporului francez.

Din Orient aduce „Agența Havas” școirea, că Albanezii au atacat la Golubowca aproape de Tusi pe Muntenegreni. Un detașament de Muntenegreni a fost silit să se retragă, lăsând în mâine Albanezilor și vre o cățiva morți. Principele Nicolae a dat trupelor sale ordin a rămâne în defensivă, pentru că el dooresce a lucra numai cu mijloace diplomatice. Altă telegramă din Scutari spune, că la 11 l. c. Muntenegrenii s'au încercat

a aduna nutreț pe teritoriul albanez în apropierea Golobosniului; au fost însă surprinși de Miridiții și Șerielii din carauale din vecinătate și într-o ciocnire de o oară respinși departe preste frontarii. Muntenegrenii au perdat mai mulți răniți deșe prinși încă au ramas în mâine Albanezilor. — În Dulcigno au sosit până acum doue batalioane de trupe regulate militare și 1500 Miridiți. Garnisoana albaneză e de 5300 oameni. Comanda a căpătat-o pe lângă Osman Beg Betica, Prenk Bib Doda.

Dela Constantinopole se scrie, că acolo cereulează scrii despre o nouă modificare a ministeriului. A-deverindu-se școirea aceasta și venind după cum se vorbește, Savfet pașă la ministerul de esterne, se crede că a învins cabinetul englez și că asigurarea păcii a progresat mult.

Dela Sofia se spune, că Bulgarii din fruntea principatului țin, că a sosit timpul cel potrivit pentru realizarea năsuințelor lor unioniste. Poarta nu perde din vedere miscările din Bulgaria. De altmintea ministerul bulgar Cavareloff-Zancoff a delăturat demult granița dintre Bulgaria și Rumelia. Fără de nici o șfială se denumesc Rumelioti în funcțiuni bulgare, ca și cum ar fi supuși de ai principelui Alecsandru. Așa d. e. capul cancelariei din directoriul Rumeliei resăritene, dl Spasioie Constantinovici, este denumit al doilea secretariu al principelui Alecsandru. Fie-care Bulgar, ori și unde născut, este de facto un cetățean al principatului bulgar. Nu avea așa dară principele Alecsandru lipsă s'ei dea cuvîntul de onoare legatului român dela Sofia, că legea de naturalizațiune nu se va mai întoarce în parlamentul bulgar, pentru că astfel stînd lucrurile numai trebuie să se mai întoarcă.

Dela Bucuresci se anunță că reprezentantul Muntenegrului din Constantinopole a transpus Porții o notă, prin care arată că în 12 Iulie trupele turcesci au năvălit asupra vedetelor montenegrene la Zek, au dărăburit un om și altor deșe oameni le au tăiat capetele. Muntenegrul protestează. În România se începe la Sântul Ilie o mișcare militară. Doue tabere se vor construi. Una la Țigănesci pe Ialomîța și alta în partea Seretului în Țigănesci, 14 batalioane de infanterie de linie și mai multe de dorabanți, 12 escadroane de cavalerie și artilerie corespunzătoare; tabăra din Moldova va fi mai mică.

Cestiunea agrară în dieta Ungariei.

Ședința dela 8 Iunie non.

(Urmare).

Capitlu V.

Pertractarea meritoriă.

§. 19. Agendele principale a pertractării meritorie sînt:

1. La segregarea urbanială a pădurilor, pășunilor și trestizelor:

a) Staverirea numerului sesiunilor ce au drept la competențe urbaniale, respective la se-

gregarea pășunei, staverirea cantității posesiunii, care a fost domnească și care a fost urbanială;

b) Staverirea competenței de sesiune, respective la segregarea pășunei, staverirea competențelor în proporțiunea posesiunii;

c) Staverirea cantității și dislocării teritoriilor, ce din teritoriul de segregat, de o parte are să se separeze pentru fostii urbanialisti pentru bisericii și școale, — de altă parte rămîne în posesiunea fostilor domni feudali;

d) Staverirea proporțiunii, în care vor arê să se împărțască fostii iobagi renași în comuniune eventual bisericile și școalele din folosința teritoriilor comune.

2. La proporționări:

a) Staverirea competenței totale a sengerateelor comune;

b) Staverirea competenței fostilor domni feudali și a fostilor urbanialisti, precum și staverirea competenței bisericilor și școalelor, și staverirea competenței individuale a membrilor comunelor singuratiche.

c) Staverirea computării sau rescumpărării teritoriilor ocupate din posesiunea comună, eventual staverirea restituirei investițiunilor;

d) Staverirea și dislocarea competențelor, cari după §. 25 se vor separa în natură;

e) Staverirea proporțiunii, în care vor arê să se împărțască partidele remase în comuniune, din folosința teritoriilor comune.

3. La comasări:

a) Staverirea acelor parcele de posesiune din teritoriul supus comasării, cari nu fac substrat de schimbare;

b) staverirea căilor de comunicațiune și dintre hotare (dălăut) și a celor laterali (cas-pások);

c) Staverirea isoavelor adăpătoarelor, cimeteriilor, școalelor de pomărit etc. necesarie pentru usul comun;

d) Staverirea dislocării nouelor complexe de posesiune;

e) Staverirea complanării și desdăunării obiectelor, cari reclamă o complanare și desdăunare separată.

Bokross Elek ref.: On. Casă! În urma primirei propunerii baronului Kemény Kálmán, afiu de lipsă ca și aci între agendele pertractării să se susceapă și agendele acelei proceduri speciale.

Dreptacea 'mi iau voia a face următoarea propunere:

„La punctul 1. al §-fului 19 să se susceapă următorul test:

„e) Staverirea schimbării și dislocării parcelor de pămînt ce se află printre păduri.”

Președintele pune la vot §-ful cu propunerea lui Bokross, cari ambele se primesc.

§. 20. „După terminarea autenticării judele pertractării numai decăt începe pertractarea meritoriă.

Spre școap acesta este dator a încerea esoperarea unei împăciuirii și conțelegeri între partide.

Dacă partidele s'au conțeles în privința tuturor agendelor și tuturor cestiunilor subversante, judele pertractătoriu subterne împăciuirii la tribunalul reg. carde o examinează, însă numai în privința formală și numai din punct de vedere al întregității, car despre primirea ei însucitează pe partide.

În contra acestei decisiuni este admisă apelatiunea, însă numai pentru gravamea formală, sau din defectul întregității împăciuirii, — asupra căreia decide cu valoare definitivă tabla regescă.”

Se primesc.

§. 21. Deși nu succede împăciuirea în privința tuturor cestiunilor, judele pertractator este dator a lua la protocol învoirile făcute în privința singuraticelor puncte.

După aceasta ascultă partidele în privința punctelor neresoluite, dorințele lor le ia pe scurt la protocol, și numai decăt îndrumează pe inginerul funcționariu, ca pe baza lucrărilor perenergătoare, în conformitate cu dispozițiunile legilor și cu punctele staverite în conțelegeri comună, și cu posibila respectare a dorințelor se gătosească planul segregării urbaniale, proporționării sau comasării, în termin preclus.

La gătirea planului, precum și la aducerea sentinței meritoriale, afară de dispozițiunile legilor cari în astă privință sînt în vigoare, sînt de a se ține și normele cuprînse în §§. următori 22—25.”

Se primesc.

§. 22. „La împărțirea nouă a teritoriului supus comasării averea statului, a municipiului și a comunei, banurile fundațiunilor publice, posesiunea institutelor publice și a reuniunilor publice cin sub aceleși măsuri cu averea posesorilor priești și în locul lor li se împarte o posesiune nouă corespunzătoare posesiunii de înainte de comasare.”

Se primesc.

§. 23. „Pe calea comasării nu formează substrat de schimbare:

a) fundurile intravilane ce sînt în teritoriul comunci și posesiunile estravilane, cari sînt împreunate cu acelea și îngrădite laoltă;

b) prediile provățute cu colibe;

c) vile, plantațiunile de arbori, pometurile și hemiciste;

d) minele de năsip, de petriș, de lut și de peatră, stabilimentele de mine; isoarele de ape minerale, stabilimentele de industriă și de fabrici, locurile de moară, de vad și de vâmi, dimpreună cu teritoriile ce sînt de lipsă spre susșinerea acelor.

Pădurile de regulă nu formează substrat de schimbare pe calea comasării, ci acele se pot schimba și preste voia proprietariului, numai dacă o comasare corespunzătoare s'ar paralisa prin crășarea unor păduri de puțină valoare. — Dar și în acest cas pădurile de regulă se pot schimba numai cu strada de pădure de asemenea calitate, ear diferința în valoarea substanței arborilor existenți, în lipsa unei învoeli între partide, se complanază cu bani pe baza estimării.

Ugryon Gábor: On. Casă! Alinea ultimă a §. lui dispune, că posesiunile de păduri nu sînt obiect de schimb prin comasare. Aceasta dispozițiune este diametral opusă legii de comasare din Ungaria, care face și pădurile obiect de comasare. Eu afiu că e un lucru foarte folositor și practic ca să se supună și pădurile comasării. Deci rog pe on. Casă să ne eschidă ori ce posibilitate cu privire la păduri acolo, unde acele sînt atât de merunțite încăt nu fac nici 5 jugere în diametru. Propun deci ca susținîndu-se partea primă a alineii a doua din §. 23 să se pună în cealaltă parte a testului următoarea modificare:

„Pădurile de regulă nu formează obiect de schimb pe calea comasării și acele în lipsa unei învoeli între proprietarii de păduri se pot lua în schimb numai în casurile următoare:

a) dacă teritoriul parcelor de pădure ce se află pe hotarul unei comune e mai mic de 5 jugere, întru cît pădurile nu s'ar put comasa cu complexul localită, să se împartă și într'un complex separat;

b) și dacă complexul neatinz al pădurilor de o valoare neînsemnată ar paraliza comasarea corespunzătoare.

Bokross Elek referențial: On. Casă! Comasarea pădurilor e una dintre problemele cele mai grele, pentru că aici prelângă pământ mai vine un factor de valoare, valoarea lemnelor, care în cele mai multe cazuri nu ne oferă posibilitatea unei ocupări în natură. Se ivesc o mulțime de greutăți la comasarea pădurilor și ar fi de lipsă prelângă o normă generală o sumă de dispoziții speciale. Din aceste considerații nu află acceptabilă ideea de comasarea pădurilor și prin urmare nu pot sprijini nici amendamentul propus de Ugron Gábor, fiind că nu încapă în cadrul sistemului acestei proceduri.

Președintele pune la vot testul comisiunii.

Se primesc și prin aceasta amendamentul lui Ugron Gábor cade.

§. 24. „La împărțirea ca nouă competență fie-cărui proprietar trebuie se i se depreciaț se va pută într-un complex, sau după situațiunea hotărâului, în parcele cât mai puține.

Possesiunea ca nouă trebuie se fie de o valoare egală cu posesiunea de mai înainte a posesorului; iar dacă pe posesiunea de mai înainte s'ar afla edificii folositoare și investițiuni, valoarea reală a acestora trebuie să se restituie, dar numai întru cât nu și-ar putea fi proprietatea de mai înainte sau dacă ar și pută fi edificii și alte investițiuni, aceste însă în urma distocării celei nouă a posesiunii nu i ar aduce nici un folos.”

Szikszay Lajos: Fiindcă cunosc cazuri, în cari interpretarea strictă a acestui §. luat din art. LV: 1871 a produs urmări foarte rele, mi iau voia a face următorul amendament:

„La alinea primă după cuvintele „precât se poate într-un complex” se se pună „sau în parcele corespunzătoare situațiunii hotărâului, referințelor locale și intereselor economice de câmp.”

Unde partidele se învoiesc în privința distocării nu este nici o temere față cu testul, unde însă judecătorii are a decide destinația distocării, fiind el constrins a aplica legea după litera ei, este silit să împartă complexul într-un loc sau cel mult în două; aceasta însă nu este de dorit și nici nu corespunde intereselor economice raționale nici în comitatele, cari se în de partium, nici în părțile Transilvaniei, va să fie în întreg teritoriul, la care se referese această lege.

Dreptatea rog pe on. Casă ca să binevoiască a concede în interesul economice raționale ca și posesiunea mică să se poată da în mai multe parcele.

Ugrom Akos: Eu numai în acel caz așa pută se primesc amendamentul dui Szikszay, dacă acesta ar fi silit în mod permisiv iar nu imperativ, căci altfelu s'ar pută întempla ca și proprietarii să fie necesitat a și primi pământuri în câte cinci șase locuri.

Bokross Elek referențial: Comisiunea juridică a primit simplu acest paragraf din §. 23 art. LV: 1871 numai ca să nu rămână acolo izolat, comisiunea nici nu a făcut discușiune asupra lui. De oarec însă amendamentul lui Szikszay corespunde pe deplin principiului contemplat în acel §. și i dă numai o stilisare mai corectă, eu aderez la primirea amendamentului. (Aprobări).

Kemény Gábor ministrul: Dui Ugrom Akos voiu să observ numai atât, că prin amendament nu este eschisă comasarea într-un complex ci numai dacă aceasta este imposibil, este permisă posibilitatea de a se da competența în mai multe părți, conform referințelor locale și situațiunii hotărâului, deci se poate primi.

Președintele pune la vot testul comisiunii, care cade, și se primesc amendamentul lui Szikszay.

§. 25. Possesiunea comună ce formează obiectul proporțiunii, într-un cât la folosirea ei au fost îndreptățiți posesorii mai multor comune, trebuie împărțită între singuratecele comune la tot cazul în natură.

Afară de aceasta segregarea în natură a competenței din posesiunea comună ce formează obiectul proporțiunii o poate cere:

1. Din agri, lunci, fenețe, trestisuri și din atari pășuni aflătoare pe teritoriul cultivat, din cari cel puțin jumătate a teritoriului e acomodat pentru arătura — necondiționat fie-care partidă interesată, fără privire la mărimea competenței sale.

2. Din păduri și munți, precum și din pășunile izolate sau cari nu se pot folosi cu câștig pentru alt ram de cultură:

a) necondiționat fostii domni proprietari pentru competențele lor proprie, precum și pentru totalul competențelor fostilor lor iohagi, fără privire la mărimea competențelor lor.

b) toți ceilalți părtași pentru competența lor individuală, dacă acea trece peste 100 jugere castrale.

Părțile de posesiune individuale segregate în natură formează proprietate liberă; iar folosirea teritoriilor remase comune competențelor părților ce rămân în comuniune permanentă după proporțiunea statorită.

Gáál Endre: Pe teritoriul secucesc sunt unele comune, mai ales la margini, a căror unii locuitori au munți estinși, dar se folosesc împreună cu ceilalți și de averea comună; sunt mai departe unii munți izolați, a căror proprietari nici nu sunt membrii unei comune și nici odată nu au purtat sarcini comunale; sunt în fine astfel de comune, cari posedă munți de acestia pe otările altor comune. Deci dacă la statorirea proporțiunii s'ar lua de basă și aceste posesiuni de munte, n'ar fi cu drept nici ecuitabil, căci s'ar împărțea din folosul comun și proprietarii de aceia, cari n'au nici un drept la el, iar de altă parte s'ar eschide mulți compossori îndreptățiți.

Spre evitarea acestui reu, mi iau voia a face următorul amendament:

„In §. 25 după lit. b. se se mai adaugă următorul test: „La statorirea competențelor însă nu se pot computa posesiunile de munți privați.”

Ugrom Gábor: Una dintre dispozițiunile acestui §. este că din pădurile și pășunile comune numai acei posesori și pot căpăta separat competența, cărora li se vin cel puțin 100 jugere; fiind însă că în Transilvania nu sunt posesiuni estraordinare mari de aici va urma, că toate proporțiunile le vor suporta toți comproprietarii, segregare totuși numai pentru unul doi se va efectua, dar pentru ceilalți va rămâne comuniunea și mai departe.

Deci eu propun acel amendament ca în §. acesta în loc de 100 să se pună 50 de jugere.

Kántle Josef: Amendamentul dui Gáál este de mare însemnată, căci §. 4 art. LV: 1871, a cărui dispozițiune intenționează a se lămurii prin acel amendament, și până aci a dat ansă la multe procese, în cari o parte pretinde computarea munților privați iar alta eschiderea acelora.

Fiind deci vorba de modificarea unei legi și fiindcă aceasta nu se poate face în mod improvizat, fac propunerea ca amendamentul dui Gáál să se transpună comisiunii juridice spre pertractare și raportare.

Ear încât privește amendamentul dui Ugrom, acela nu este acceptabil, căci cine emnoase teritoriile cele mari din munții Transilvaniei va să că a posesiune de 50 jugere în munți este atât de neînsemnată încât pe aceea nu se poate eschida nici o economie separată.

Ugrom Akos: Dacă așa fi avut cuvânt cănn s'a adus art. LV: 1871, așa fi votat în direcțiunea aceea ca mai curând să se poată împărți pădurile decât pășunile, căci este faptă că între Secui este mare antipatie în contra împărțirii pășunilor, pentru că împărțirea n'a folosit nimerui ci a produs decadență în prăsierea vitelor. Dar aceasta nu stă în privința pădurilor, căci rămânând pădurile comune, precum dovedese actualitatea, pre tot locul se prăpădesc. O pădure de 50 jugere este un complex, care li poate folosi proprietarului cu rezultat foarte bun. Deci aderând la amendamentul dui Ugrom Gábor rog pe on. Casă să se primească și se fie conșinșă că respectivilor nu li se va face nici o vătămăre.

Bokross Elek referențial: Propunerea dui Gáál Endre nu se poate considera în cadrul acestui proiect, pentru că acea este vorba de procedură privind propunerea învalvătă dispozițiuni de legea materială. Deci nu-

mai nu o primesc ci nu me pot învoi nici cu acea ca să se trimită la comisiunea juridică.

Recunosc, că este foarte ponderoasă, judecătura însă nu s'a pronunțat încă asupra §-lui 4 din art. LV: 1871 astfelu ca să fie necesitate de intervenirea legislațiunii, ci interpretarea lui stă sub lite și eu cred că se va decide prin judecătura în sensul amendamentului, ceace așa dori și eu.

Încât pentru propunerea deputatului Ugrom, aceea vine sub alte puncte de vedere. Că în munții secucesci atât cantitate de pășune și pădure s'ar recere ca pe acea să se poată duce o economie de sine, aceasta destinație nu este identică pe tot locul ci ar trebui decisi în fie-care comună separat după referințele locale. Ear dacă vrem să statorim o normă generală, eu aderez la tot cazul la acea propunere dintre cele două, carea face economia de sine — segregarea individuală — dependentă de cât mai mult teritoriu.

Binevoii a considera că la o asemenea segregare independentă se recere nu numai o oare-care mărime teritorială ci și căli, cari să conducă la ele și mai ales la munți pentru un teritoriu de 50 jugere adeseori s'ar recere un drum de 1/4 ba și de 1/2 mil. Deci când e vorba să aleg între cele două propuneri, ca referent voiu sprijini pe acea care pune ca condițiune un teritoriu mai mare.

Președintele pune la vot testul. Se primesc și amendamentele se resping.

§. 26. După sosirea planului de regulare, proporțiunare sau comasare, pregătit de inginerul funcționarului, judele pertractătoriu statorese pentru pertractarea lui o și de înțășișare în fața locului și încercă și cu această ocașiune împăciuirea, ear dacă aceasta mi s'ucede, ia la protocol câte o declarațiune a fie-cărui partide și dacă află de lipsă sau dacă cer partidele, dispune la moment oculațiunea prin esperți.

La oculațiune comunele interesate în cauză sau grupele de interese aley în sensul §. 15 câte un expert dintre esperții economici denumiți pentru teritoriul tribunalului, judele pertractătoriu denumesc de președinte al comisiunii de esperți un inginerul autenticătoriu, eventual și un expert permanent economic cu cunoscute de specialitate în silvanistică.

Judele pertractătoriu comunică cu această comisiune de esperți datele necesare, și după oculațiunea fînă în fața locului ia opiniunea lor la protocol.

După terminarea oculațiunii partidele se mai pot declara odată.

Neînțășișarea partidelor citate în regulă pre lângă arătarea scopului pertractării nu împedecă înerea pertractării.

Judele pertractătoriu, dacă află de lipsă pentru lămurirea lucrului, după ce a luat la protocol declarațiunile partidelor sau după ce a alăturat la protocol declarațiunile partidelor date eventual în scris, poate pune partidelor întrebări, ia răspunsurile lor la protocol și subterne pertractarea terminată în modul acesta la tribunal.

Hosetinski Ianos: On. Casă! Fiind că s'a sters instituțiunea esperților permanenți propun să se elimineze și din acest §.

Bokross Elek: Mi iau voia a propune modificarea următoare:

„In alinea a doua a §-lui 26 cuvintele aceste „dintre esperții economici denumiți pentru teritoriul tribunalului”, mai departe tot în alinea aceasta cuvintele „permanent economic” se se dimineze.

La votare se primesc testul cu amendamentul lui Bokross.

§. 27. Tribunalul, dacă află de lipsă a se mai face erări sau a se mai procura alte dovezi, îndrumăzează pe judele emis spre efectuarea acelora.

Tribunalul precât se poate decide într-una sentiță asupra tuturor destințiilor controveși; în preința acelor puncte, în cari s'au împăciuit partidele necondiționat seresece drept cinosură împăciuirea.

În contra sentiții pot apela partidele într-ua dominium la tabla regească, ear de aci la Curia regească ca for supranale.

Partenu Cosma: Tribunalul din Transilvania observă în procesele urbariale o prăscă, care după părerea mea este greșită. Anume dacă succede partidelor sub decursul

procesului a se împăca într-una sau altă destinație împăciuirea se alătură la acte și ia spre scire togma ca în Ungaria, ear celelalte destini se supun apreciații judecătorului. Judecătorul la aducerea sentiței nici nu mai reflectează la destiniunile împăcate ci și estinde sentițea numai asupra acelor destini, în cari nu a succed împăciuirea și astfelu intimează partidelor o sentiță manei.

În Ungaria nu se urmăzează astfelu ci judecătura cuprinde în sentiță toate destiniunile cari au fost subtrahat procesului atât cele resolute prin împăciuire cât și cele subse judecătorei și numai în motive arată cauzele, pentru cari sunt provădute în special destiniunile așa precum sunt. Această prăscă așa dori să se introducă și în Transilvania ca partidele să nu fie silit cu sentița în mână a scormoni actele procesuale prin arhivele tribunalului ca să vadă ce au de făcut, ci ca sentițea ce o capetă să fie oglinda întregului proces.

Așa cred că aceasta prăscă n'ar fi dănoasă nici pentru Transilvania și presupun că și dl referent ca jurist practic cel puțin în aceasta propunere va fi de acord cu mine.

Propunerea ce vi-o recomând spre acest scop este următoarea:

„Amendament la §. 27:

„Alinea a doua să se redacteze în modul următoriu:

„Tribunalul decide într-una sentiță asupra tuturor destințiilor pertractate; în preința acelor puncte, în cari s'au împăciuit partidele necondiționat seresece drept cinosură împăciuirea, ear destiniunile ei trebuie introduse în sentiță.”

Bokross Elek: Nu pot primi amendamentul din doue puncte de vedere, unul este că în amendament nu se cuprinde numai atât cât a binevoit a motiva dl deputat, ci mai sunt încă doue diferințe foarte esențiale: una, că în test este cuvântul acesta „controverse” va să fie că judecătorul numai destiniunile controveșare a le provăde, afară de aceasta mai sînt cuvintele „precât se poate într-una sentiță”, adecă nu obligă pe judecătoria ca în destiniunile cari se resolvesc în timpuri diferite și cari reclamă o manipulare separată la toată întemplarea să aducă una sentiță. Amendamentul dui deputat a trecut și preste aceasta, ear acea ce este în amendament și nu se află în test este simplu obiect de regulamental afacerilor interne judecătorești, prin urmare o prăscă greșită ce doară ar existe în unele locuri nu reclamă dispozițiune legislațorică. Pe basa acestora recomând testul comisiunii spre primire.

Punându-se la votare se primesc testul comisiunii, ear amendamentul deputatului P. Cosma cade.

(Va urma).

Conferința dela Berlin.

Raportul

comisiunii tehnice asupra noii linii de frontieră turco greacă propusă de Esc. Sa ambasadorul Franciei și asupra amendamentului prezentat de Escel. Sa ambasadorul Rus.

1. În ședința dela 17 Iunie 1880, Escel. Sa ambasadorul Franciei a prezentat conferinței internaționale din Berlin un proiect de trasen pentru noua delimitare a teritoriilor Turciei și Greciei, și l'a formulat în următorul chip: Fruntaria va porni dela gurile Kalamei din marea Ionică, va merge de-a lungul citatului riu până la isvorul său în apropiere de Han-Kalibaki și apoi preste coamele de munți care formează fruntaria.

La Nord va trece preste Nojusă, Calicamon și Mavroneri și confluenții săi.

La Sud preste Kalamas, Arta, Aspropotamos, Salambria (vechiiul Peneu) și confluenții săi — spre a ajunge la Olimp, preste a cărui coamă înaltă se va întinde fruntaria până la capătul estrem dela marea Egeică.

Această linie lasă spre Sud lacul Ianina împreună cu toți afluenții săi, precum și Metzovo, care cad prin ur-

mare de partea Greciei. Pentru toate aceste stipulațiuni s'a luat drept basă cartă statului-major austriac.

Acest proiect a fost prezentat la 17 Iunie spre examinarea comisiunii tehnice convocate spre aceasta.

2. Două zile în urmă, la 18 Iunie, s'a prezentat comisiunii următorul amendament propus de Escei. Sa ambasadorul rus:

Amendamentul propus de Rusia.

Pentru partea liniei de Vest ar fi de asemenea bine să se admită sistemul înălțimilor culmelor propus pentru fruntaria orientală, fiindu-ne precizat că se va putea mai mult de direcțiunea liniei de frontieră din proiectul elenic, care pornind dela vârful St. George de pe coasta epirotică spre Nord de lacul Buthranto merge până la punctul, unde traseul elen se întâlnește cu cel frances în împregiurul și spre sud-est de Paraplana.

3. Raportul de față are de scop a aduce la cunoștința conferenței părerea definitivă a comisiunii asupra celui mai bun traseu ce trebuie ales.

4. Comisarilor chemați a discuta asupra acestei importante chestiuni, au ținut mai cu deosebire să procedeze în spiritul protocolului al 13-lea al congresului dela Berlin, care sună astfel:

„Congresul invită pe Sublima Poartă a se înțelege cu Grecia în privința unei rectificări de frontieră în Tesalia și Epir, și este de părere, că acest traseu ar pute merge prin Valea Salambriei preste panta către marea Egeică și prin valea Kalamei de partea mării Ionice“.

Sarcina comisiunii constă în stabilirea unei linii de delimitare care, după cum a observat-o și d. Waddington, să desemneze Turciei intențiunile Europei și Greciei frontierile preste care nu va trebui să treacă, pentru ca cu chipul acesta, printr'o ținere în samă echitabilă despre diferitele interese, ce se află în apropiere unele de altele în peninsula balcanică, să se poată stabili o stare durabilă de lucruri.

5. Linia de frontieră propusă de Escei. Sa ambasadorul Francei, arată chiar dela întâia privire un avantaj de netăgăduit prin simplitatea sa, care procură din punctul de vedere topografic, militar și militar-economic un traseu drept și lesne de otărit într'un raport.

6. Esaminarea unuia după altul a diferitelor traseuri, permise comisiunii a aprecia toată însemnătatea ei și să și esplice, pentru ce linia merge une-ori pe talveg, une-ori pe înălțimea culmelor, și pentru ce nu s'a adoptat feventul nedeterminat de Vale pentru ambele pante ale Pereului, luând-o câte odată drept talveg și apoi ear drept linie superioară a fie căruia basin.

7. Despre partea Epirului, creștele de sud ai basinului Calamei nu pot procura Greciei de cât un traseu nesuficient. De fapt aceste creste domină toată țeara până la golful Arta, și prin umare poporațiunile agricole și exclusivamente grece din Lamari-Campos și Karavanserai, s'ar afla neconștient într'o situațiune îngrijitoare față cu resboiniciei locuitori din munți care ar ocupa trecătoarele de bună-voe sau cu forța.

8. Talvegul Kalamei, pe care proiectul francez îl desemnă ca noua frontieră în Epir, formează după informațiunile primite de comisiune, un bun traseu între ambele țări.

9. Dacă urmează cineva această vână de apă dela gurile ei din marea Ionică în sus, apoi observă, că ea percurge la început, până la o depărtare de 6 kilometrii, un loc șes, unde riul formează o deltă adâncă și poate mooloasă.

10. La o depărtare de 6 kilometrii de mare, pe înălțimea Suliasi și până în apropierea confluentului

Velcistei, riul este închis în nesce tăeturi drepte, de o lățime de aproape 50 metri, dominate de pe ambiți fermi de nesce movile, care formează nesce bariere de nepătruns. Dela Suliasi până la Velcesta nu se află în curgera riului, care are o lungime de 40 kilometrii, nici o trecătoare naturală sau statornică.

11. În șesul puțin întins dela Velcista, Calamas poate fi trecut prin mai multe locuri, afară numai de casurile, când apele sunt tare umflate. Pe aici trece drumul dela Ianina la Philates.

12. Dincolo de Raico, pe o întindere de 12 kilometrii, până aproape de locul, unde se împreună riul Kalamas cu apele Lumi-Ajusului se află un gât adânc, îngust mărginit de movile ripoase. În acest loc nu se află decât o singură trecătoare, „Podul lui Dumneșeu“, o grămădire de stânci, printre care apele și au făcut un drum.

(Va urma).

Cultul iubirei către „patria maghiară“ în Bucuresci.

După „Bucuresci Hirado“ ne spune „Gazeta Transilvaniei“, că Joia trecută comunitatea catolică ungurească a ținut o adunare și a constituit un comitet permanent, de al căruia președinte fu ales dl Ludovic Vándory (deși este protestant). Acesta ocupându-și scaunul de președinte propuse, că înainte de a începe o acțiune mai largă comitetul să adreseze o petițiune ambasadorului austro-ungar comitelui Hoyos și episcopului catolic. În petițiunea adresată e. Hoyos comitetul dăse între altele:

„Eșelență! În Bucuresci se află cel puțin 15 mii Maghiari catolici. Aceștia au cel puțin 400 copii școlari. Nu au însă preot unguresc, care să le propage, să le esplice mărirea lui Dđen și cuvântul evangheliei, această măreață carte a iubirei, în limba lor maghiară. Nu au învățatoriu maghiar, care să învețe pe acești copii, în limba lui Arpad și-a lui Huniad, a iubi aceea patrie, afară de care nu e loc pentru dênșii în această lume; nu avem profesor maghiar, care să învețe pe copiii noștri, cine a fost Almos, Arpad, Sf. Stefan, Ludovic cel mare, Mathia, Bethlen, Rákóczy și Kossuth; nu avem dascăl maghiar, care să învețe pe copiii noștri cânteculele populare înălțătoare de inimă și aprindeătoare de patriotism... Sânt institute catolice în număr destul de mare ađi în Bucuresci, dar școli catolice cu profesori și instituțorii maghiari, durere! nu esist. Pentru aceasta am îndrăsnit a recurge la generositatea Escei. Voastre, ca să aveți bunăvoință a interveni pe lângă Em. Sa episcopul Ignatiu Paoli, ca să binevoiască a considera justa noastră cerere și a aplica un preot și cel puțin doi învățatorii maghiari.“

D. Vándory, după ce a reproduș această petițiune în foaia s'a, esclamă: Oare nu merită laudă Maghiarii catolici din Bucuresci pentru această faptă patriotică? Nu s'au arătat ei oare fiii demni ai patriei maghiare? Da. Ungaria poate fi mândră de fiii săi din Bucuresci, cari nu uită nici în această depărtare, că sânt și rămân Maghiari cu trup și suflet!“

Dar dl Vándory nu se ocupă numai de intrucțiunea comunității catolice-maghiare, ci și de aceea a comunității ev. reformate, căci el consideră biserica reformată din Bucuresci ca „biserica națională maghiară“ și dând: „biserica reformată nu este numai un locaș al religiunii, dar este și focarul curatei și desinteresatei iubiri de patrie... sântem datori către aceasta biserică, către consistoriul din Transilvania și către patria maghiară; în fine, să relevăm câte ceva

despre relațiunile actuale ale acestei biserici a s. c. l.“

Liubăngul ce l' întrebăunțază d. Ludovic Vándory în foaia sa și modul, în care accentuază iubirea către „patria maghiară“ este foarte bătător la ochi și ne face a crede, că dênșul se privește pe sine de un pioner al maghiarismului în România. Vedem, că „Bucuresci Hirado“ nu se mulțemesce numai a lucra pentru coservarea naționalității la Maghiarii din România, ci ar dori să stabilească între ei și Ungaria o legătură strinsă așa, că Maghiarii, cari trăiesc în România, se să considere, ca făcând parte integrantă a „patriei maghiare“. Eată, că d. Vándory este aproape de-a înmulți încurcăturile orientale încă cu o cestiune de cea mai mare gravitate, norocire numai, că ministrul de esterne d. Boerescu trăiesce în bună înțelegere cu baronul Haymerle, ministrul de esterne austro-ungar. Dacă Maghiarii din România ar accepta ideile d-lui Vándory, apoi ei ar trebui să se decida seau a părăși îndată România unde se simt atât de bine și liberi — ut figura docet — sau a considera și România de o continuățiune a acelei „patrie maghiare“, care nu se finesece decât la Marea Neagră. Poate că d. Vándory să se profeseze credința, că și România să țină de „patria maghiară“, de oare-ce face pe Maghiarii catolici din Bucuresci să dăcă în petițiunea memorată redactată de el, că nu au învățatorii maghiari, cari să învețe pe copii lor „a iubi acea patrie, afară de care nu e loc pentru dênșii în această lume“. Este anevio a crede, că toți Maghiarii din Bucuresci să fi remas cetățeni maghiari, adică supuși străini, dar chiar și atunci face o impresiune comică, dacă susțin — ei cari împreună cu d. Vándory s'au dus în România, pentru că în patria lor natală li-au secat izvoarele de subsistență — că afară de patria maghiară nu e loc pentru dênșii în această lume; numai atunci ar avé un sens această afirmare, când România încă ar fi un apendice al „patriei maghiare“.

D. Vándory dăce, că reformații unguri din Bucuresci au datorii „cătră consistoriul din Transilvania și către patria maghiară“. Ce ar dăce domnii Tisza și consoiți, când o comunitate românească de aci ar reclama asemeni datorii către vreo autoritate bisericească de dincolo și către România? Am atins acest moment spre a arăta, că nu se măsură fie-căruia cu aceeași măsură, că ceace la Maghiari ar trece în Ungaria de periclitare a statului, în România se consideră de-o „detoria patriotică“.

Varietăți.

† (Necrolog). Dimitrie Androne comerciant odinioară și privat mai în urmă, cunoscut în cercuri depărtate, a reposit eri diminața între 9 și 10 oare după un morb relativ scurt. Inmormântarea se va face Duminecă. Reposatul se dăce că a lăsat avere frumoasă din care a testat o parte considerabilă pentru scopuri filantropice.

* (Moarte). În 13 Iulie n. a murit Antoniu Csengeri, deputat diețial, după Deak unul dintre frunțașii dualismului.

* (Prețuri reduse). Dela on. presidiu al Asociațiunii ni se trimite spre publicare următorul avis: Direcțiunea căilor ferate orientale a binevoit a concede, ca acci membrii ai asociațiunii transilvane, cari vor voi a călători pe acele linii la adunarea generală, ce se va țină în 7—9 August a. c. la Turda, să poată călători în colo și înderăpt eu preț scădūt, și a-nuce eu bilete de cl. III. se poată călători pe cl. II, și eu jumătate bilete de cl. II. se poată călători pe cl. III.

Această favoare durează dela 4 Aug. a. c. începând până în 11 ale aceleiași luni; dar ea se estinde numai asupra persoanei, și nu și asupra bagajului.

Ceea ce se aduce la cunoștința publică cu aceea observare, că pentru membrii, cari vor voi să participe la adunarea mai sus menționată stau la dispozițiune, atât aici la comitetul asociațiunii, cât și la directorii despartemintelor asociațiunii, bilete spre împărțire.

Totodată se aduce mulțămită publică mai sus numitei direcțiuni pentru bunăvoința ce a arătat față cu membrii asociațiunii transilvane. Dela presidiu al asociațiunii transilvane. Sibiu, 14 Iulie 1880.

Jacob Bologna.

* (Adunarea despartemintului VIII al Asociațiunii transilvane române) a avut loc Duminecă în 20 Iunie sub Detunata. A supra Abrudului, serie corespondentul nostru, s'a descărcat o tempestată cu fulgere, trăsnete și ploaie torențială tocmai în timpul, când adunarea era deja la locul destinat pentru dênșea. Detunata a rămas sentită de ploie, căci a scăpat cu o stropitură mai ușoară. Pela 12½ oare s'a însemnat cerul. Adunarea a început a se spori, căci poporul a început a veni din toate părțile. Pe la 2 oare adunarea, care înfățișa o privelișce frumoasă, fiindcă poporul era îmbrăcat de serbătoare, a deschis-o dl dir. Filip advocat în Abrud, rostind un discurs corespundătoriu. Asemenea rosti un discurs dl Alesandru Danciu vice comunal din Bucium-Cerb, prin care a invitat poporul la contribuiri spre înaintarea scopului Asociațiunii. După ce adunarea și-a terminat agendele, a urmat un prând, la care n'au lipsit toastele. În decursul prândului musica a dăis diverse arii și jocuri române. După prând joc și cântece. Merită toată recunoștință dd. Buciumani, cari au sciut arangia lucrurile de așa în cât toți oaspeții au fost mulțămiți cu primirea ce au avut.

* (Cărți funduare). Din 1 Septemvrie n. începând judecătoria reg. cere. din Orăștie va exercita funcțiunea judecătorească în afaceri funduare atât în cercul seu cât și în cerc. judecătoreșc al Gioagiului.

* (Scorpioni) sau aflat lucrătorii drumului nou, care se clădesce dela Petroșeni până la Tergu-jiului.

* (Muscele columbiciane) au omorât în comitatul Hunedoarei 158 biboli, 186 boi, 175 vaci, 56 viței, 49 oi, 118 cai, și 1137 porci în preț total de 51,301 fl. v. a.

* (Spre aducerea aminte) de repositul regelui al Italiei, Victor Emanuil, parlamentului Italian i s'a substernut un proiect de lege, prin care se statorcesc ridicarea nu iucere de onoare pe piața termelor dioclețiane. Spre acest scop se va publica un concurs în toată Europa pentru cele mai bune 3 proiecte cu premeile de 30,000, 20,000 și 10,000 lire.

* (Esenctric). Mai mulți ca 300 Unguri din Budapesta s'au înțeles — după cum ne spune „P. Ll.“ — a aduna bani pentru un fond, din care să se poată acoperi speșele trebuințioase la „arderea cadavrelor“ lor. Acestia a hotărât adică ca cadavrele lor să se ardă dar să nu se îngroape.

* (Glonț cu foc). S'au făcut și se fac încă esperiențe în mai multe orașe întărite și mai ales la Grenoble cu un nou instrument de resboiu. E vorba de glonții cu foc de sistemul Lamare.

Acesti glonți cu foc sânt niște proiectile de o natură specială, destinată a permite unei garnisoane asediata de a recunoașce lucrările de

tranzare și stabilimentele de baterii, care nu se fac de ordină de căt noaptea.

Acești glonți, cari se aprind un moment după eșirea lor din pușcă sunt îndreptați spre punctul, unde se presupune existența lucrărilor inimicului; ele ard cât-va timp cu o estremă intensitate dezvoltând o lumină din cele mai vii. Profitând de lumina aceasta se dispoșară tururile pentru a distrage aceste lucrări de noapte.

Aceste curioase proiectile sânt pe lângă aceasta provădute cu o granadă, a căreia exploziune se produce după termene foarte neregulate cea ce naturalmente ține la distanță pe șoldaiți inimici, cari ar încerca să stingă focarul luminos.

Experiențele cari au loc tind a arăta siguranța tirului și în același timp distanța, la care aceste gloanțe pot fi trimise.

Acest gen de proiectilă este un fel de perfecționare a vechelor oale cu foc care se aruncau cu mâna în șanțuri în momentul unei eșiri sau artificii luminoase aruncate cu arme particulare. Acei dintre Francezi cari au făcut asediul Sevastopolului și aduc aminte de acele artificii pe care le aruncau Rușii pentru a dirija tirul lor.

Glonții luminoși de sistemă Lamare sânt destinate a înlocui cu avantaj artificiele și oalele cu foc. Compoziția este aproape cunoscută însă ne fiind un ordin militar pentru descrierea ei ne abținem dela publicarea ei.

(Coticowscăia) se numește în Rusia o sectă religioasă, carea nu crede nici în biserică, nici nu batează copii cii plângă 6 săptămâni după nascere dicând, că prin această plângere copii se cureță de toate păcatele. Societatea aceasta are mulți membri și se respândește prin căsătoria fielor lor cu alți bărbați.

(Moarte prin flacără de vin). În Barveiler lângă Landau un neguțator de vinuri cercetânduși vinurile în pivniță cu lumina, carea se ținea de fca sa în apropierea vinurilor din buți, vinul dintr'o bute prinde foc, și spărgându-se butea în mii de bucăți, neguțatorul perđend printr'o lovitură oribilă de o parte un picior a și ars de altă parte în flacără vinului aprins pe el și muri pe loc. Și fetița dânsului a ars în multe locuri ale trupului, încât cu anevoie va pute scăpa biata de moarte.

(Un țintirim subteran) s'a aflat decurând în cetatea Rodus cu ocazia curățirii acvaductelor vechi. Acest țintirim e împărțit încă din vremurile anticeștiene în mai multe festeri orbe, dintre cari fie-care are câte un cociug cu mort. Toate aceste remășițe vechi se vor cerceta mai deaproape de societatea științifică din această cetate.

(Plotusimpennis) este așa numitul Pincuin, o pasere de soinel Acelor nordice. Această pasere s'a ținut, că numai există încă din anul 1842. Afându-se acuma deodată două ouă dela această pasere, numai decât s'au cumpărat unul cu 100 și al 2-lea cu 107 guinei.

(Justiție rusească). Un țiar din Vilna (Rusia) povestește următoarea istorie înfiorătoare:

Acum câte-va zile a sosit în satul „Dolnyje-Iageliang” districtul Troki, guvernamental Vilna, un bătrân ovruiu călător, care, fiind obosit, s'a culcat sub un pom din grădina locuitorului Toma Lancevsky.—Acesta observând pe Ovruiu, presupuse, că este un hoț, și l'firăse la primărie. Aci se vorbira tocmai despre un furt de cai, care se întâmplase în noaptea trecută într'un sat vecin—Indată bănuiala furtului a fost arăsat asupra acestui Ovruiu. Toate jurămintele, asigurările și rugămintele lui nu i-au fo-

loșit nimic, și judecătorul comunei, Iosif Puchalsky, hotărî împreună cu consilierii lui d'a sili pe bătrânul Ovruiu să mărturisească furtul.

Mai întâin, nenorocitul bătrân i s'a legat o funie în giurul pântecului, atârându-l apoi de un copac. Neisbutind cu această tortură, căci el nu scia nimic de acel furt,—primarul însuși i a tăiat urechile, nasul și în urmă degetele; și când și această spăimântătoare tortură rămăse fără rezultat, i s'au ars ochii și i s'a tăiat limba. După ce a rămas leșinat și desfigurat într'un mod îngrozitor, justiția moscovită a hotărît a'l îneca.

Unul dintre locuitorii, anume Franz Szczerbovitz a aruncat trupul nenorocitului, care nu era de cât sânge—într'un sac, și însoțit de o mulțime sălbatică de alți țărani, a plecat spre un riu.—Ajungând aci, legară de sac cinci pietri mari și în urmă victima fu asvêrlită în apă, unde a și dispărut.

(Incendiu). În casa renumitului istoric Teodor Moxsen în Charlottenburg a izbucnit foc în urma unei exploziuni a unei țeve de gas. O mulțime de manuscrise de valoare mare între cari multe de a le lui Mommsen au ars. Asemenea a ars cea mai mare parte din Biblioteca sa de 40,000 tomuri. Mare parte din manuscrisul seu „Istoria împăraților romani” încă a devenit pradă focului. Mommsen vrând să și salveze manuscrisele și cărțile s'a ars la mâni, nu însă în mod grav.

Posta din urmă.

Scirile despre ciocnirea între Albanezi și Muntenegreni se adevăresc. Muntenegrenii nu se mai îndoiesc că Albanezii, în timpul cel mai deaproape vor trece în ofensivă; Albanezii sau sportit în giurul Tusilor până la 20,000 oameni.

Dela Scutari se telegrafează că în 14 l. c. vedețole albaneze au înaintat spre Mircoviți, în drunul Antivarilor. Intre Muntenegreni și Albanezi s'a încins o luptă: care s'a terminat cu retragerea Muntenegrenilor cari erau mai puțini. Albanezii își au lagărele pe teritoriul muntenegrean. Liga a decis cu ori ce preț a recuceri Antivarii.

Bursa de Viena și Pesta din 15 Iulie 1880

Table with 3 columns: Item, Viena, Pesta. Includes items like Renta de aur, Obligățiuni unghereze, etc.

Economio.

Sibiin 13 Iulie n. Pro hectolitru: Grâu fl. 7.60—8.60; grâu scăcor fl. 6.10—7.10; sêcară fl. 4.90—5.20; Orz fl. 4.40—4.80; Ovês fl. 3.60—4. Cuceruz fl. 4.20—4.60; Mălaiu fl. 7—8; Cartofi fl. 2.30—2.50; Semânță de căneapă fl. 7.50; Mazere fl. 7—8; Linte fl. 12—13; Fasole fl. 6—7; 50 chilo: Fână de păne fl. 7.50; Sîlăină fl. 56—58; Unsoare de porc fl. 32—35; Sînbrut 50 chilo fl. 30—32; Sîude luminări fl. 23—25; Luminări de sîn 50 chilo fl. 28—29; Sâpua fl. 19—20. Fân 50 chilo fl. 1.05—1.15; Căneapă 50 chilo fl. 17. 1. Lemne vârtoroase de foc pro metru cub fl. 3.25. Spirit pro grad 55—60 cr. pro chilo: carne de

viță —46— cr. Carne de vițel 40—50 " cr. carne de porc 48—52 cr. carne de berbec 28—30 cr.; ouă 10 de 20 cr.

(Transformarea ovêșului în Vanilie). Doi chimiști D-nii Tiemann și Hartmann descoperiseră un mod de transformăre a brađilor silvestri în Vanilie sau extract cibusic al vaniliei.

Un chimist francez Dl. Henri de Parville, inventă o nouă procedere de a vaniliea, care diferă cu totul de metoda imaginată de chimiști germani. Dl. Serullat cantă a găsi vaniliea. Ar mai pute cineva găci unde? în ovês.

Pericarpul sau învăltitoarea esterioară a ovêșului conține un principiu imediat foarte solubil în apă ferbinte pe care Dl. Serullat numit avencină după numele ovêșului (avone). Se isolează acest corp tractând prin metode simple pleava de ovês; se combină apoi cu oesigul prin o procedere foarte simplă și rezultatul este parfumul caracteristic al vaniliei.

Estras din foaia oficială „Buda pesti Közlöny.”

Licitațiuni: în 26 Iulie imob. lui Iosif Poparad în Făgăraș (judec. cerc.); în 3 Aug. imob. remasului după Ioan Gyarmati în Dej (trib.); în 26 Iulie imob. lui Martin Hening în Jidve (judec. cerc. Hususéu); în 21 August și 30 Sept. imob. lui Pavel Csizser în Ernut (trib. Oșorheiu); în 25 Aug. și 27 Sept. imob. lui Samoilă Demeter în Ighiu (trib. Alba-Iulia); în 14 Sept. și 14 Octomv. imob. soției lui Petru Filep în Cluj (trib.); în 31 Aug. și 30 Sept. imob. baroneșei Sigismund Szentkeresti în Boi (judec. cerc. Sighisoara); în 2 Aug. imob. Eleferei Glimbesei în Brașov (trib.); în 19 Aug. și 22 Sept. imob. lui Iosif Fodor în Măgherus (judec. cerc. Sângiors); în 25 Iulie imob. lui Pavel Popa și soji în Hagmas (trib. Turda); în 15 Sept. și 15 Octomv. imob. lui Toma Török în Coșpa mare (trib. Cluj); în 28 Iulie imob. lui Onu Ignath în Bia (judec. cerc. Hususen); în 11 Aug. mărfurile și mobilele ținătoare de masa concu-

suală a lui G. I. Laurentzi, neguțator în Mediaș (judec. cerc.); în 22 Iulie imob. Rosci Rotter în Feldioara (trib. Brașov); în 2 Aug. imob. lui Ioan Nagy în Sântioana (trib. Oșorheiu); în 24 Iulie imob. lui Teodor Doka în Chessler (judec. cerc. Hususen).

Nr. 9 1-3 CONCURS.

Pentru ocuparea postului de învățătoareș la școala comunală de fetițe din Hațeg, prin aceasta se escrie concurs, cu terminul până în 15 August a. c.

Emolumentele sânt:

- a) 400 fl. v. a. salariu anual, care se va solvi din cassa comunală opidană în rate lunare și anticipative; b) cuartir liber; c) 4 orgi lemne focali din care este a se încălzi și școala.

Concurențele au ași substerne suplece lor, instruite cu documentele de cualificațiune, subscrisului scaun scolariu, până la terminul desft.

Acele concurențe vor avea întâetate care vor posedea perfect limba română și maghiară.

Scaunul scolariu. Hațeg, 14 Iulie 1780.

Bersan m. p., Ivascu m. p., președinte, notariu.

Advertisement for Antonie Bechnitz in Sibiu, offering lessons in French and German.

Advertisement for A. Fraiss, silverware manufacturer, listing various products and prices.

Advertisement for UMRATH & COMP. in BUBNA lângă PRAGA, featuring agricultural machinery.